

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2XEObd/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 6609214386
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6609214386.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnej: T. J., zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom R. č. XX, o vymoženie 1.179,07 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14Er/1059/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 02. augusta 2012, č. k. 13CoE/156/2012-62, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinnnej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 21.03.2012, č. k. 14Er/1059/2009-40 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň ju zastavil. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že oprávnená sa domáha vykonania exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava zo dňa 22.07.2009, sp. zn. SR 11929/09. Súd zmluvný vzťah medzi účastníkmi zo zmluvy o úvere č. 6462699 uzavretej dňa 25.09.2008 posúdil ako spotrebiteľský aplikujúc ustanovenie § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej „OZ“).

2. Okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytovania úveru, ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, reálne vopred vzdáva

práva na účinnú procesnú obranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy. Preto rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú podmienku, ktorá je od počiatku absolútne neplatnou v zmysle ust. § 53 ods. 4 OZ.

3. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo dňa 02.08.2012, č. k. 13CoE/156/2012-62 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „O. s. p.“).

4. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského. Krajský súd zdôraznil, že oprávnenou predložený exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, že súd je nielen v štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, ale počas celého konanie oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej (vyslovené stanovisko je plne v súlade s názorom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. októbra 2011, sp. zn. 3Cdo/122/2011 zo dňa 9. februára 2012). Záver o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia, podľa odvolacieho súdu plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici ďalej upresnil, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v predloženej zmluve o úvere zo dňa 25.09.2008, od ktorej rozhodcovský súd odvodzuje svoju právomoc konať a rozhodnúť vo veci, bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od počiatku neplatnou podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, nie odseku 4 citovaného ustanovenia ako nesprávne uviedol v rozhodnutí okresný súd. Pochybenie okresného súdu pri aplikácii právnej normy ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka nemal však podľa odvolacieho súdu žiaden zásadný vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia exekučného súdu, pretože znenie ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1. 1. 2008, s textom znenia ust. § 53 ods. 4 účinného do 31.12.2007, je zhodné a stanovuje: „Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.“

6. Preto odvolací súd uzavrel, že pokiaľ bola právomoc rozhodcovského súdu založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženiu by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.), opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu. Ďalej namietala, že oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie. Rovnako namietala, že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a tiež, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním

potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasťou dovolania bol tiež návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľka odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

8. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané dňa 11.09.2012 a doplnené 16.10.2012. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „C. s. p.“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 C. s. p.). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 C. s. p.). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie konania o dovolaní oprávnenej (§ 470 ods. 4 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) predtým, než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého uznesenia zisťoval, či sú splnené podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté uznesenie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

10. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné právne zastúpenie dovolateľa, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ust. § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných ust. § 429 ods. 2 C. s. p., pričom dovolanie a iné podania musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania.

11. V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľa, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. dovolaciemu súdu oznámila, že dňa 06.02.2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocnenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako jej klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udelenej plnej moci je, že v predmetnom dovolacom konaní už nebola splnená procesná podmienka spočívajúca v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), ktorej splnenie je súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého konania. Dovolací súd preto dňa 12.06.2019 dovolateľku vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy

preukázala splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia podľa ust. § 429 C. s. p. Súdu mala v určenej lehote predložiť splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní, prípadne mala preukázať, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle ust. § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., t. j. že jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolací súd dovolateľku zároveň poučil o následku nesplnenia zákonom vyžadovanej povinnosti, ktorým je odmietnutie dovolania.

12. Dovolaťka napriek výzve dovolacieho súdu, ktorá jej bola účinne doručená 24.06.2018, v stanovenej 10 dňovej lehote ani do času rozhodnutia o jej dovolaní, nepredložila plnú moc udelenú advokátovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že by jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, mal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, hoci o následkoch nepredloženia žiadaných listín bola riadne poučená.

13. Vzhľadom na to, že dovoľaťka ani na výzvu dovolacieho súdu zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, resp. existenciu výnimky podľa ust. § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., nepreukázala, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ust. § 241 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom v čase podania dovolania a ani ust. § 429 C. s. p. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ C. s. p.

14. K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci dovolací súd skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ C. s. p. z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 C. s. p.). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

15. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

16. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.